

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemán velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemán veljá: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in veljá tristočna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 59.

V Ljubljani, v ponedeljek 12. marca 1888.

Letnik XVI.

Iz državnega zbora.

Z Dunaja, 10. marca.

Učni minister pa Slovenci.

Zaradi smrti nemškega cesarja Viljema je včeraj predsednik dr. Smolka po kratkem, pa jako toplem govoru, v katerem se je spominjal pokojnega zaveznika in prijatelja našega cesarja, sejo sklenil in prihodnjo sejo pisмено naznanil za torek, 13. t. m.

Razni odseki so pa včeraj le zborovali. Najvažnejši za nas je bil budgetni odsek, v katerem se je sinoči pričela razprava o naših srednjih šolah in so prišle v razgovor tudi naše slovenske zadeve. Zastopnik slovenskih poslancev v budgetnem odseku je dr. Tonkli, ki je dobro rešil svojo nalogo. Opoludne so imeli slovenski poslanci med seboj še neki razgovor, v katerem so pretresali, kako hočejo postopati v budgetnem odseku in kaj naj njih tovariš pred vsem od učnega ministra zahteva. Po ministrovem odgovoru se bode ravnalo njih obnašanje pri budgetni razpravi.

Obravnavo o srednjih šolah pričel je poročevalec Zeithammer z nekaterimi opazkami o preustrojevalnem delovanju naučnega ministra, ki šviga sem ter tje in se večidel razteza le na malenkostne reči; nekatere premembe so sicer dobre, nekatere pa neprilicne. Prav dobro bi bilo zvedeti, kaj hoče minister še prestrojiti in kateri glavni namen ga vodi pri njegovih premembah. Pové naj torej, zakaj se je toliko srednjih šol odpravilo in bode li še katere druge zadela ta osoda? Kako hoče vravnati gimnazije, ker je govorjenje, da se ima pridejati še deveti razred, da se imajo srednje šole vravnati enotno, naj se napravijo gimnazije z risanjem in brez risanja itd.

Minister Gautsch je na ta vprašanja odgovarjal v daljšem govoru, rekši, da se nameravajo nekatere premembe pri vseučilišnih pravosodnih strokah, kakor tudi pri zdravniškem pouku. Vendar

pa tega ne dela iz osebnega nagnenja, ampak z ozirom na javne potrebe. Tudi pri srednjih šolah so nekatere premembe silno potrebne, ali treba je v tej zadevi velike previdnosti. Gledé 9. razreda odgovarja minister, da je v Nemčiji v nekaterih gimnazijah vpeljan 9. razred, da pa ne more reči, bi li ugajal tudi pri nas ali ne. O tej zadevi bode imel razsojati državni zbor, ker ta reč zadeva naučna načela. Dosedanje premembe pa niso bile načelne, in so manjšega pomena; minister je hotel z njimi le ustrezati željam, ki so se tu in tam razodevale. Več srednjih šol je odpravil zaradi pičlega števila učencev in zaradi velikih stroškov, ker v nobeni reči ljudje od države toliko ne tirjajo, kakor ravno gledé šolstva.

Za južno-tirolskim poslancem Lorenzomijem, ki je priporočal, naj se odpravijo nemške paralelke na gimnaziji v Tridentu, oglasi se dr. Tonkli in omenja lani sklenjene resolucije, v kateri se vladi priporoča naprava slovenskih paralel na gimnazijah v Celji, Mariboru, Gorici in Trstu, kakor tudi italijanskih paralel v Gorici. Te paralelke so iz didaktičnih ozirov neobhodno potrebne; hoteli so čakati, kako se bodo obnesle poskušnje s slovenskimi paralelkami v Ljubljani, kako bodo v slovenskih razredih izučeni dijaki napredovali v gorenjih gimnazijah itd. Te poskušnje so se dobro obnesle, kakor se je minister prepričal po svojem zaupnem v Ljubljano poslanem možu, in kakor je lani sam pripoznal v budgetnem odseku. Minister torej prav lahko ustreže željam slovenskega prebivalstva in resolucijam, ki so bile že večkrat sprejete od visoke državne zbornice. Zakaj se torej to toliko časa odklada? Ali hoče učna uprava izvrševati ravnopravnost ali ne? Troški za slovenske paralelke bi bili prav neznatni, ker že zdaj obstojé paralelni razredi, seveda ne slovenski. Kateri zadržki so torej krivi, da se Slovincem njih pravice odrekajo? Saj se Slovenci ne ustavljajo pouku v nemščini, postaviti ga pa hočejo na pametno podlago, na materini

jezik učencev. Prosi torej ministra, naj mu pové, kaj je vlada že pripravila za izvršitev omenjenih resolucij? Namesto da bi bila kaj storila in Slovincem privolila slovenske paralelke, odpravila je gimnazijo v Kranji, kjer se je deloma poučevalo slovenski. V Kočevji tudi ni več učencev, kakor jih je bilo v Kranji, in še te le umetno skupaj zganjajo; pa naj imajo nemški Kočevci svojo gimnazijo, ali privoščite jo tudi Gorenjcem, kjer so razmere za to jako ugodne in kraji zdravi, bolj kakor v Ljubljani. Ministerstvo toži, da je dunajsko vseučilišče prenapolnjeno in skuša visokošolce drugam odpravljati. Kar je neprilicno za vseučilišče na Dunaji, ne more biti primerno za gimnazijo v Ljubljani, ki je že zdaj prenapolnjena in šteje 828 učencev. Velik del njih bi šel v Kranj, ako bi tam ostala gimnazija. Morda misli minister v Ljubljani novo šolo napraviti namesto gimnazije kranjske. Ali s tem bi slabo skrbel za državne finance, ker bo gimnazija v Ljubljani veliko dražja; pa slabo bi skrbel tudi za žep starišev, ki bi morali v Ljubljani plačevati večjo učnino, dražje stanovanje in živež.

Govorilo je še več drugih poslancev, izmed katerih omenjam levičarja Beera, ki je ministru očital, da ni prav obstoječih srednjih šol odpravljati zaradi pičlega števila učencev, dokler ni drugih učilnic, ki bi jih nadomestovale. Ako je manj učencev, je pa njih poučevanje tem temeljiteje, kar javnemu življenju gotovo ni na škodo.

(Konec prih.)

Z Dolenjskega, 10. marca.

Ko sem zadnjič v koroškem „Miru“ prvokrat bral poziv, naj nobeden zaveden Slovenec ne podpisuje peticije za versko šolo, ako ne bo slovenski materini jezik zahtevan, me je res nekaka nevolja prešinila! Nekateri ljudje so, da prav po-

LISTEK.

„Jezičnik“ v slovenskem slovstvu ob njegovi petindvajsetletnici.

(Predaval v Katoliški družbi A. Kalan.)

(Dalje.)

Znamenita v tem veku sta pa posebno Blaž Kumerdej in Jurij Japel. „Kdo ne pozná — pravi Slomšek — starega Japelna in Blaža Kumerdeja, njegovega tovariša? Bila sta mnogo učena in pa za slovenščino vsa goreča moža, prvi duhovskega, drugi posvetnega stanu, ki sta obudila srea svojih vrstnikov za slovensko modrico. V njujini družbi so poslovenili možje prebrisane glave in pobožnega duha celo sveto pismo in položili trdni temelj novi dōbi naše slovenščine. Dva zaroda sta se že omladila, kar počivata v hladni zemlji vrla Slovence; še cveti njujinega truda sad, hvala njima bodi! In na drugem mestu pravi: Najde se v knjigah rajnega Japelna in njih tovarišev marsikaj v besedi, kar bi lahko boljše bilo... Ako pomislimo čas, v katerem so živeli, in preštejemo njih spise in njih obširne težavne dela, se lahko prepričamo dobrega duha, kateri jih je za svoje ljudstvo oživljal in moramo

po vsej pravici spoznati, da so rajni Japel bili igla najiskrenejših rodoljubov naših, kar jih je kdaj slovenska zemlja nosila. Naj jim torej naša hvala na tem svetu, v nebeškem raju pa plačilo bode! (Cf. „Jezičnik“ XXII., str. 55, 63.)

Ako tudi omenim učenega zgodovinarja Antona Linhartá, navedem besede Preširnové, ki ga najboljše označijo:

Steze zapustil nemškiga Parnasa,
Je pisal zgodbe kranjske star'ga časa.
Komu Matiček, Micka, hči župana,
Ki mar mu je slovenstvo, nista znana?
Slavile, dokler mertvi se zbudijo,
Doma bote — Talija, Klijo.

Da imenujem najslabšega v tem veku, omenim Pavla Knobolna, čigar ime ima duh po česnju in tako tudi pesmi njegove; o teh pesmih pravi „Jezičnik“: „Čuden cvet, a bridka svedočba omiki ravno minolega stoletja;“ davno pred njim pa je že Vodnik sodil o njih bolj po domače:

Bukve jis Krajna, Nikar nezdeli ga,
Polne drekajna. Pusti mu celiga!

In uprav z Vodnikom, kateri je obširno popisal „Jezičnik“ v XIV. letniku, sklepa osemnajstivsek, kateri Vodnik prvi in prvak veže z devetnajstim stoletjem. O osemnajstem, veri posebno sovražnem veku, končuje „Jezičnik“ uvod temu letniku z besedami: Sreča... da so vrlí možje s svojimi po-

vsebiní, če tudi ne po obliki, dobrimi knjigami med našo duhovščino pa med prostim ljudstvom slovenskim brez nemile ostrošči ohranili čisto svest katoliško in tako provzročili, da se geslo slovenskega naroda in njegovih voditeljev ni zvrglo v ponujano „servituti et museis“, marveč, da je ostalo in — ako Bog dače in sreča junaška v slovstvenem napredovanju vsem poštenim Slovincem tudi v prihodnje ostane zlato glasilo: „Virtuti et Musis!“

Pá saj né boš vedno spala
Rož'ca lepa „Operosa“;
Saj boš skoraj spet vstala,
Rož'ca mnogovrstnih věd.

Spala je malo da ne vedno „Operosa“ za slovenščino in vzbujena v drugi dōbi (1781—87) zaspala je za vselej, a vstala je druga družba prevažnega pomena za slovensko slovstvo, prijateljska družba, v kateri ste navdušenost in požrtvovalnost narekovali pravila. To prijateljsko družbo je osnoval mož-veljak, Mecena našemu slovstvu: Baron Žiga Zojs.

„So imeli Latinci svoje mecenate, piše Slomšek, imamo jih Slovenci tudi mi, ki so mogočni podporniki bili naši slovenščini, vredni, da jih hvaležni pomnimo. V beli Ljubljani je živel v začetku tega stoletja zlahten in visoko učen gospod, ne le po Kranjski in Štajerski, temveč po vsi Evropi dobro znani baron Žiga Zojs. Kakor pridna bučela je Zojs pobiral

hlevno rečemo, silno kratkovidni! Ko bi se vse „kavtele“ moglo priobesiti peticiji, katere si tu izmislil vrednik, tam dopisnik, zopet v tretjem kraju duhovnik, v četrtem učitelj, taka „glosirana“ peticija bi nikdar ne prestala še prvega branja! Nikar naj vendar ne mislijo dotični gospodje, da je knez Liechtenstein z drugovi kar na vrat na nos vrgel par paragrafov na papir — in to naj bi bila peticija za versko šolo, o kateri bi se nekoliko časa debatiralo v državnem zboru, ter se tudi o njem govorilo in pisalo, in bi tako postal znamenita oseba, kakor si to nekateri „poedinci“ in časnikarski zasebniki domišljujejo, katerih največje veselje je to, da sprožijo kako novo originalno misel, in da se nekoliko časa o njih govori! Ne! Taki gospodje, kakor je Liechtenstein, imajo pač daljši pogled, nego nekateri zakotni politiki, ki komaj nekaj domačih strankarskih listov prečitajo, in če enkrat jeden članek v časopis pišejo, mislijo, da o tem govori ves svet z vsemi svojimi potentati mesec dni. Liechtensteinova peticija je silno dobro premišljena in prevdarjena, in le v tej skromni obliki more preriti se skozi vse seje, in morda biti potrjena. Čakajte vendar, da se prva „bomba“ razletí med paragrafi novošegne šolske postave, vse drugo se bo s časoma priborilo!

Žalostno je pač to, da morajo mnogi gospodje krščanske slovenske učitelje tako lepo s glačero-kovicami prijemati, in z lepodonečimi glasovi prositi, da storé, kar je njihova sveta dolžnost! Kar je zdaj še učiteljev, te so še verne slovenske matere rodile in prve krščanske nauke učile; za-nje so še „verski“ kmetje svoje krvave žulje žrtvovali. Kadar bo nastopil „Dittesovih“ učiteljev naraščaj in bodo gospodičine, vzgojene v liberalnih in prostozidarških otroških vrtovih izsolale svoje otroke, potem onih besedi ne bomo tako naglaševali!

Ne le kot katoličani, tudi kot učitelji morajo dotični gospodje za versko šolo vstopiti v vrste! Vsak gosp. učitelj, ki noče samega sebe varati, mora priznati, da je preveč učnih predmetov v šoli, in ne more vsem kaj! In istina je — pa brez zamere — da je prav malo učencev v novih šolah, ki bi znali gladko brati in o branem prosto govoriti, branje razložiti, kakor so nas „stari“ učitelji učili! Pa se še očita Liechtensteinovemu načrtu, da toliko potrebnih predmetov izpušča! Kateri so pa ti predmeti? Vzemimo n. pr. telovadbo! Kak prizor je vendar to, ko mora milovanja vredna učiteljica šteti 1, 2, 3, — da kmetški dečki roke in noge vzdigujejo — telovadijo; in to uči ptičke, ki po visokih smrekah plezajo za verivicami. Kaj pa risanje? Ali zná sedanja mladina na kmetih bolje risati? Kakor popred, tako se tudi zdaj vidijo narisani na vratih in skednjih obligatni možici s špičastimi trivoglatimi klobuki na glavi in z deseterimi prsti pred nosom! Mar bi si ubogi kmet in trpin, ki že tobaka ne more pogrešati, kupil soli, kakor da se otrok v prvih 4 letih šolanja igra z dragimi risankami. Naj se še tako hvalisajo novodobne šole, večje vspehe so imele

in po svojih znancih pobirati dal cvetje slovenskega slovstva po planinah in dolinah, po svojih rudnikih in fužinah, gradivo za nov slovenski besednik. Vabil je vrle može, katere je poznal, da imajo za slovensčino glavo in srce, v kolo svojih prijateljev in jih je unemal za omiko Slovencev, jih z denarji in dragim svetom podpiral. Vodnik in Kopitar sta bila Zoisova učenca. Kakor bi Vodnik — piše „Jezičnik“ — brez Zoisa znan ne bil Slovincem, tako bi Kopitar ne bil Slovanom; brez Kopitarja bi mati Slava morebiti ne imela Miklošiča, in brez Miklošiča — kdo vé, kakovo bi bilo še sedaj slovansko jezikoslovje? Evo vam velike pomembe Zoisove! . . . V njegovi hiši so imeli zatišje, n. pr.: Kumerdej, Japel, vzlasti Linhart, Vodnik, Kopitar, pa tudi Ravnikar, Metelko in drugi . . . Živ je bil Žiga Zois, pa tudi mrtev je in bode vedna podpora slovenskemu pismenstvu. („Jez.“ XXIII. 2.) Zato pač prav poje o njem dr. Jakob Zupan:

Mat' Krajna imela	Pred Sava nehála
S'nu ljubšega ni	'Z Bohinja teš' bo,
Za Kranjšino vnela,	Ko zabiti znala
Nam oča rodi.	Zois! hišo tvojo!

Brez budil Sigmunda Zoisa barona — Vodnik — znan Slovincem bi ne bil. Vzbudil nam je Zois očeta slovenskemu pesništvu Valentina Vodnika, katerega nam obširno popisuje „Jezičnik“ v XIV. let-

stare verske šole! Pač dobro jo je židom in liberalcem zasolil gosp. župnik Karol Dittrich v Ottakringu pri Dunaji, ko se je sklical občinski svet, da bi sklepal zoper Liechtensteinov predlog:

„Visokospoštovani gospod župan!

Kakor se mi je javilo, imel bo danes slavni občinski odbor sejo zaradi Liechtensteinovega predloga proti verski šoli. Ker me preči k seji duhovno opravilo, vendar si štejem v dolžnost kot župnik in občinski odbornik gledé te stvari svoje mnenje izraziti.

Jaz sem proti vašemu predlogu, g. župan, ker vaš predlog ima dva neresnična predstava: 1. Da je nova šola non plus ultra popolnosti, zatorej tudi ne potrebuje nobene premembe; da je stara šola, kar je vendar preveč rečeno, bila šola, iz katere so izhajali sami bedakoviči.

Da brezverska šola ni niti gledé omike, niti gledé npravnosti pričakovanega sadú obrodila, dokazujejo vedne tožbe ravnateljev srednjih šol zaradi nedovoljnega napredka v ljudski šoli, da bi se mogli učenci v srednje šole sprejeti. Nadalje ogromno ali veliko število hudodelnikov in pritožbe in prošnje mnogih razumnih učiteljev, da bi se zopet vpeljala šiba v ljudske šole.

Kar zadeva drugi predstavek, Saksonci, Prusi in druge dežele pobijajo predsodek, ki so ga rodile: jeza, strast in nevednost. Saksonska, preslavljená dežela najboljših šol, ima same verske šole; v Pruski, katere učitelji so nas pri Sadovi premagali (?), vlada le verska šola, brezverska je izjema. Da pa je bila prva verska šola v Avstriji boljša, nego je bila na glasu, nam dokazujejo korifeji ali slavni možje v politiki in v vseh strokah umetnosti in znanosti, to nam spričujejo naši ministri in državni poslanci in časopisci, kakor tudi člani te občine, kajti vsi ti so versko šolo obiskovali.

Ni li oni že ob pamet, ki trdi, da so vsi oni budala ali bedakoviči, kateri so versko šolo obiskovali ali jo bodo? Jaz bi se po tem takem sam sebe bedaka imenoval, ako bi pritrjeval praznim besedam, lažem in sumljivostim, kar je vse skupaj izmišljeno od nasprotnikov verske šole: od advokatov, prostozidarjev in zagrizenih židovskih časopiscev.“

Nekateri gg. učitelji se zeló bojé, da pridejo pod duhovsko oblast. Pa že stari pregovor pravi: „Unter dem Krummstab ist gut wohnen!“ In če se sliši: Krožnikov (Teller) pa že ne bomo nosili na mizo pri duhovskih pojedinah, rečem le toliko, da tega tudi pod duhovsko oblastjo noben gosp. učitelj ni storil prisiljen. Še manj se je zdaj treba tega bati, ko smo vsled občnega napredka vsega svetá tudi duhovniki izumili tako imenovano „železnico“, po kateri se krožniki menjavajo. „Mežnarija“ je itak odpadla, od kod torej toliko strahú!? Ne bilo bi odveč, ko bi se tudi nekateri mladi gospodje učitelji približali duhovnikom; na korist bi bilo njim že zaradi časopisov, katerih ima duhovnik mnogo na razpolaganje, pa tudi sicer bi nobenemu krona z glave ne odletela! Le ozrimo se na stare, od mladih večkrat zaničevane „šomaštre“ in videli bomo, da so častne službe zavzemali v občinah, pa

niku 1—47. Prezamudno bi bilo pregledovati posamezna dela v prosti besedi in v verzih, katere nam točno kaže „Jezičnik“. Vidi se jim, kako je Vodnik napredoval v jeziku, posebno ko je prišel sam med narod in ko se je seznanil in sprijaznil z baronom Zoisom, največ pa, ko je postal leta 1798 učenik poetike, kjer je razun verouka učil vse predmete, vzlasti „helensko, latinsko, tevtonsko“, živo se je tedaj pečal s klasiki ter si po njih likal in bistril duha in besedo slovensko. Znan Vam je, čestita gospôda, pomen Vodnikov v slovenskem slovstvu, zato ga ne omenjam obširneje, kakor se bom sploh omejil pri devetnajstem nam bližnjim torej bolj znanem veku. Ker se je držal pravila:

Naj pesen umetna,
Naj merjena bo!
Nikdar ni prijetna
Ak' žali uho.

Zato se izpolnjujejo na njem preroške besede lepe njegove pesmi:

Ne hčere, ne sina
Po meni ne bo,
Dovolj je spomina,
Ma pesmi pojó.

(Dalje prih.)

se ni bilo treba nobenemu daravnost vsiljevati; svoje rodbine so primeroma bolj preskrbovali in gospodičinam hčerkam poštevno dete dajali. In gotovo ni bilo slabo videti, ko sta se župnik in učitelj skupno sprehajala. Za vso faro je bil to vesel in lep vzgled. Mnogo sem že občeval z različni gg. učitelji in spoznal sem, da je bila večinoma slaba vzgoja na pripravnici v zadnjih dveh desetletjih kriva, da so se nekateri gg. učitelji po vsi moči duhovnikom porobu postavljali! A le najslabši farani so jih hvalili, ko so provzročevali vedne tožbe, prepire in sovraštva. Pametno prebivalstvo je le z glavo majalo ter tiho brez hruma preprečevalo hudobne nakane!

Radi priznamo, da je tudi med duhovniki tu in tam kak bolj „robot“ značaj, rečemo pa, da veliko gg. učiteljev bi moglo spoštovati gosp. župnika kot svojega očetovskega prijatelja, ko bi imeli le količkaj premisleka, in da so posebno mlajši gg. duhovniki v vseh strokah toliko omikani, da so pač najboljšim učiteljem kos! Če pa se jim včasih kaže tako zaničevanje, da so tako rekoč le vsiljena oseba v šoli, pravo peto kolo, katero le drugo bolj potrebno učenje v šoli ovira in krati, „naj nekateri gg. učitelji ne zamerijo, da so bile tu in tam razmere v zadnjem časi bolj „hladne“. Gotovo ne more duhovnik tirjati, da bi se g. učitelj za njim metal, še manj si pa ta more misliti, da se mu bo duhovnik vsiljeval in ponujal, ki se je vendar po višjih šolah in dlje časa izobraževal, ker se že v novejših časih ta reč tako povdarja, da mora učitelj delati izpit iz toliko in toliko predmetov.

Naj duhovnik in učitelj delujeta vsak v svojem krogu brez prenapetosti, brez „pogledov čez rame“, in vednega povdarjanja šolskega učnega reda in šolskih postav, in omika bo drugače blažila ljudska srca, kakor nam do sedaj kažejo mladoletni suroveži, ki učitelje v šolah skoraj napadajo. Le več brati, gospodje, in temeljito brati, brati vsestranske reči in predmete, ne le ščuvanja po listih, kateri o sami neslogi životarijo, vsako reč dobro premisliti in samega sebe spoznati, potem bo mogoče složno delovati.

Prisilno zavarovanje.

(Dalje.)

Ako misli gospod profesor, da se cenitev poslopij, ki se imajo zavarovati, kar prosto more prepustiti občinskim cenilcem in da bi zadostovalo, ko bi občinski urad naznanil deželnemu uradu n. pr. Peter Bertoneclj s Pijave gorice ima pet poslopij, katere smo cenili na 2000 gld., tedaj je s tem izrekel tako čudovišče, da je strmeti o njem. Vsa čast našim občinskim cenilcem; a da bi oni bili povsod sposobni izvrševati tak težaven posel, kakor je cenjevanje poslopij v zavarovalne namene, o tem dvomiti je pač opravičeno. Sicer ima pa tako cenjevanje tudi drugo temno stran, katero nakako sluti gospod predlagatelj. Jaz mislim namreč ono neskončno vrsto konfliktov, ki bi nastajali iz tacega cenjevanja. Ne bojim se sicer, da bi bilo mnogo taceh slučajev, kjer bi se hišni lastniki pritoževali o prenizkih cenitvah; pač pa bode mnogo pritožeb o previsocih cenitvah. Kdor ima varno zidano poslopje in vé, da njegova družina previdno ravná z ognjem, ne zavaruje si nikdar cele vrednosti, temveč navadno polovico ali tretjino njeno, češ, da bodem v slučajih nesreče imel vsaj za delavce. Takemu bodo občinski cenilci, ako bodo vestni, morali ceniti poslopje za veliko več, kakor je imel doslej navado zavarovati ga. On dobro vedoč, da bi s tem pomagal le pokrivati nevarščino drugih manje varnih poslopij, pa bode protestoval proti temu in nastale bodo dolgotrajne pritožbe do deželnega odbora in sovraštvo mej občinarji, ki so dotle živeli v slogi. In ako se vloží pritožba proti previsoki cenitvi, deželni odbor pa po svojem poslanci konstatuje, da je cenitev pravilna, kdo bode v takem slučaju plačal troške? In kako bode potem deželni odbor rešil pritožbo lastnikovo? On, ki se bode imel strogo ravnati po načelu vzajemnosti, pač ne bode smel dopustiti, da bi kdo na škodo ostalim članom zavaroval svoja poslopja pod pravo vrednostjo, temveč ukazati mu bode moral, da jih zavaruje za višji znesek, kakor si želi sam. Nasledek tega pa bode srd, sovraštvo, nezadovoljnost. Res lepe avspicije za prisilno zavarovanje!

Iz rečenega je torej vidno, da bi tudi prisilni zavarovalnici ne zadostovale cenitve občinskih množ, temveč, da bi bilo potreba posebnih organov, ki bi vsa poslopja popisali in izmerili ter izgotovili tako imenovana oglasila. Ako pa bi že pisanje samih zavarovalnih pogodb vzelo čez šest let časa, koliko več bi stalo še le prvotno popisovanje vseh — semtertja visoko po gorah raztresenih — poslopij. Pa recimo, da bi občinski cenilci bili vendar-le res kos nalogi, katero jim prisoja gospod predlagatelj, ali misli on, da bi hoteli ta posel opravljati brezplačno? Naj se torej stvar vzame s katerega-koli stališča, one cene uprave, katero si predstavlja gospod poslanec, ne bilo bi nikakor doseči mogoče.

Cenitve požarnih škod prepuščati hoče gospod prof. Šuklje zaupnim možem po posamičnih okrajih. To pač ni nič novega, kajti tako ravna že sedaj skoro vse zavarovalnice pri malih in tudi pri taci velikih škodah, kjer je vse pogorelo do tal in je iz pristopnega oglasila po meri poslopij vidno, da neso bila previsoko zavarovana. V takih slučajih cenjujejo škode navadno zastopniki kot zaupni možje zavarovalnic z jedne in vselej po jeden zaupni mož, katerega si izbere pogorelec, z druge strani. Povsod tam, kjer je večja parcijalna škoda, pa mora iz lahko umevnih razlogov intervenovati zavarovalnični uradnik in intervenovati bi moral tudi pri deželni zavarovalnici. Naj se ta uradnik torej imenuje generalni zastopnik, likvidator ali uradnik deželnega stavbenega urada, troški za intervencijo ostajajo isti. (Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 13. marca.

Notranje dežele.

Cesar odpotoval bo bajè dne 15. ali 16. t. m. v inozemstvo. Kam, še ni znano. Z neke strani pa se preklicuje ta vest kot neistinita.

Prihodnja seja *državnega zbora* bo jutri dne 13. t. m. Tudi gosposka zbornica se bo jutri sešla, da izrazi svoje sočutje povodom smrti nemškega cesarja.

V pododsek, ki se bo pečal s *postavo zoper pijančevanje*, izvoljeni so poslanci: dr. Hallwich, vit. Proskowitz, Lupul, Šuklje, vit. Onyszkiewicz, Pabstmann in baron Moscon.

„Politik“ se poroča z Dunaja 9. t. m.: Danes po polnoči vdrlo je v vredništvo lista „N. Wr. Tagblatt“ kakih trideset *antisemitov*, ki so pričeli psovati navzoče vrednike. S pomočjo stavcev vrgli so vsiljence po stopnicah, enega pa izročili policiji. Na čelu tej ekspediciji bil je državni poslanec Schönerer, ki je pa prvi zbežal.

Vnanje države.

Srbska vlada imela bo v skupščini izmed 208 poslancev 180 svojih pristašev, ker bo kralj imenoval same radikalne poslance. Kedaj se bo sešla skupščina, ni še dognano, a zgodilo se bo to kmalu, kajti dve tretjini zastopnikov je z dežele in ti so izrazili željo, naj ne traja zasedanje dlje, ko do one dôle, kadar se pričnó poljska dela. — Vlada bo takoj predložila skupščini srbsko-turško trgovinsko pogodbo, kakor hitro bo došel dotični sultanov iradé v Belgrad. Upajo, da se bo to zgodilo že v nekaj dneh.

Kakor hitro je došla v *bolgarsko* prestolnico vest o smrti nemškega cesarja, sešlo se je ministerstvo v posvetovanje ter knezu Bismarcku oziroma nemški vladi brzojavno izrazilo svoje sočutje. — O vspehu turške note so listi najraznejših nazorov. Toliko je gotovo, da bi se Rusija in njena diplomacija ne bila toliko trudila za ta korak turške vlade, ako ni bila že z naprej prepričana, da ta njen trud ni popolnoma nevspešen. Vsled te note zadobili so nasprotniki Koburžanovi nekako opravičenje za svoje delovanje. Karavelova stranka mogočno vzdiguje svojo glavo; mogoče tedaj, da bo dosegla Rusija svoj namen prej, kakor se to sploh sôdi, kajti podpirali jo bodo skoraj gotovo že v kratkem — nepričakovani notranji bolgarski dogodki.

Ko je izvedel *nemški* cesar o smrti svojega očeta, britko se je zjokal, a kmalu si obrisal solze ter pričel delati. Odposlal je knezu Bismarcku nastopni brzojav: „V trenutku najglobokejše žalosti zaradi smrti cesarja in kralja, svojega ljubljenelega gospoda in očeta, izrekam Vam in državnemu ministerstvu svojo zahvalo za udanost in zvestobo, s kojima ste mu služili. Zanašam se na Vas vseh pomoč pri težavnem nalogu, ki me čaka. Odpotoval bom jutri dopoldne ob 10. uri v Berlin. Friderik“. — Gledé deželnega žalovanja ukazal je cesar nastopno: O žalovanji, ki je bilo do sedaj običajno, ne določujemo ničesa prepuščajoč vsakemu posameznemu Nemcu, da izrazi svojo tugo zaradi smrti takega vladarja, kakor mu ravno vleva srce in kakor je primerno, za koliko časa naj se omeje javna razveseljevanja.

Francoska zbornica sprejela je predlog vojnega ministra, generala Logerota, gledé petih vojnih generalnih nadzornikov. Predno pa se je to zgodilo, izročil se je načrt še enkrat dotični komisiji, akoravno je desnica zagovarjala ministrov nasvét, češ, ministru-strokovnjaku se ne smejo napravljati težave, marveč se mu mora dati popolna prostost. To pa je bilo preveč Logerotu, da bi ga desničarji branili zoper levičarje, ki so zahtevali, naj se izroči stvar še enkrat odseku v natančnejše posvetovanje, in na veliko veselje skrajne levice je konečno sam zahteval, da se izpolni želja levičarska. Komisija je potem sklenila, da se bodo imenovali nadzorniki potom ministerskega dekreta za dôle enega leta, po preteku kojega se bo lahko na isti način podaljšalo njihovo službovanje. Tudi gledé njih ostane v veljavi splošna vojaška določba, da bodo smeli služiti le do svoje postavne starosti. V tem smislu je tudi zbornica potrdila postavo. Glavni nalog teh nadzornikov bo skrb, da se bo mogla vojna kolikor mogoče hitro oborožiti, ne bodo pa, kakor so trdili nekotni listi, v slučajih vojske tudi poveljniki dotičnih oddelkov. — Ministerski svet pečal se je minoli teden s predlogom poslanca Bozeriana o prenaredbi tiskovne postave iz l. 1881. Vsled priporočanja ministrov Sarriena in Fallièresa se niso sprejela določbe, ki omejuje tiskovno prostost. — Zbornici končali bodete koncem tega meseca svoja zasedanja ter se sešli prvi teden meseca maja. Med tem pa se bo prestrojilo ministerstvo — Tirard bo šel v zaslužni pokoj in na njegovo mesto stopil težko pričakovani Floquet.

V *italijanski* zbornici obravnavali so se dné 7. t. m. znani dijaški izgređi. Bonghi je interpeloval naučnega ministra Bosellija ter opisal zadnje izgrede na vseučilišči. Profesor Bonghi se je izrazil, da ni sedaj pravi čas za svečanost v proslavo zloglasnega Giordana Bruna; to je bilo pa preveč mladim gospodom, ki so pokazali svojo nezadovoljnost s prav divjaškim razgrajanjem. Bonghi je rekel ministru: Ako ne kaznujete vseučiliščnikov, ki razbijajo stole in okna, psujejo profesorje in zapeljujejo svoje tovariše, da ne obiskujejo predavanj, potem tudi nimate pravice, da bi kaznovali delavce, ki ostavijo delo ali pa se brez službe vlačijo po deželi, in to tem manj, ker slednji tudi niso toliko olikani kakor prvi. Sploh pa obžalujem, da se tako slabo danes vzgojuje mladina. — Boselli mu je odgovoril, da bo natančno preiskal to zadevo ter upa, da bo na vseučiliščih uvedel potrebno disciplino. Ako se mu to ne bo posrečilo, ostal ne bo niti eden trenutek več minister. — Iz tega pa se razvidi, da tudi ti gospodje, ki so najbolj navdušeni zaščitniki obožavane „naprednjaštva“, tarnajo zaradi „modérne“ vzgoje, ako jim že voda teče v grlo.

„Agenzia Stefani“ dobila je iz Massaué dne 7. t. m. nastopno poročilo: *Abesinski* neguš odpotoval bo neki jutri s svojimi odličnimi vodji v Azgalbo, kjer se bo konečno odločil. Med domačini je z nova govorica, da so derviši vdrli v provincijo Dembeo, zmagali mesto Gondar, razrušili tukaj cerkve ter namesto njih postavili mošeje. Vendar pa se ta vest še ni potrdila ter je najbrže le iznajdba muzelmanske domišljije. Abesinci so še vedno med Amaro, Guro in Dembrovo. Neguš še omahuje, ali naj napade Italijane ali pa se obrne proti sudanskim sovragom.

Angleški vladni krogi s zanimanjem pričakujejo nadaljne ruske korake v bolgarski zadevi. Dognana stvar je, da Salisburyjevo ministerstvo, ki se še vedno strogro drži načela o popolni prostosti Bolgarije, nikedar ne bo dovolilo, da bi Rusija vsilila Bolgarom neljubega jim kneza. V tej točki podpirale bodo vlado vse stranke brez razločka. Bolgarija se v tem oziru lahko zanaša vsaj na diplomatsko podporo Anglije nasproti Rusiji.

Ker bo v kratkem odpotoval *rumunski* kralj k pogrebu nemškega cesarja, pospešila je zbornica vsled vladnega predloga svoja posvetovanja o verifikaciji volitev ter sestavila posamezne odseke. Predsednikom je bil izvoljen general Lecca. Slednji je bil potem poklican v kraljevo palačo, da bi bila ministerska kriza rešena še pred kraljevim odpotovanjem.

Izvirni dopisi.

Iz Adlešič, 6. marca. (Mohorjeva družba; Amerika; vreme.) Nabiranje udov v družbo sv. Mohora je končano. Kakor smemo sklepati, štela bo družba še več udov, kakor lani, kajti ako sklepamo po naši fari in bližnji črnomaljski, štela bo gotovo čez 40 tisoč, ako se je namreč tudi po drugodi v tej primeri pomnožilo njihovo število. Pri nas pristopilo je 12 novih udov in se je pomnožilo število od 29 na 41, v Črnomlji pa celó od 63 menda na 151. Kakor me uči skušnja, pristopilo je največ udov zavoljo VI. knjige: „Hodi za Kristusom“, katero bo izdala družba tudi vezano s zlato zbrezo v obliki mažne knjižice, za kar je bilo treba pridejati 60 kr. za veznino. Ako pomislimo namreč, da stoji enaka mažna knjižica s zlato obrezo in v usnje vezana drugodi najmanj 1 do 2 gld., ustreženo je

ljudstvu s tem gotovo zeló, ako jo dobí v družbi sv. Mohora za tako nizko ceno in zraven še 5 družih knjig. Vsaj v naši fari naročilo je od 41 udov 30 vezano knjigo. To naj bi bil pa tudi slavni družbi migljaj in opomin, da izdá vsaj vsako tretje ali četrto leto kako enako knjigo s sv. mašo in različnimi drugimi molitvami: na koncu in sicer vezano in s zlato obrezo za tiste, ki bi je želeli. To ji bo, vsaj po mojem mnenji, obdržalo in pomnožilo število udov.

Tudi iz naše fare začeli so ljudje zadnje dve leti zeló hoditi v Ameriko. Lansko leto šlo jih je tje do 70, letos na pepelnico pa zopet 12 in še pojdejo. Res je sicer, da so poslali nekateri v enem letu že 400 gld. in še več domú, a ti so le zeló redki in imajo zeló težavne službe, vzlasti po rudokopih v zemlji, kjer se tudi marsikedo ponesreči; večina pa ima slabe zasluzke in nekateri so celó brez dela in bi šli radi domov, a nimajo s čim. Delo je tam zeló mučno in marsikedo se tam spridi, da kmalo umrje, ko pride domov; vsaj iz sosednjih fará čul sem o enakih slučajih. Kaj pomaga človeku, če si tudi zasluži kake goldinarje, če pa zapravi pri tem svoje zdravje. Kajti delati morajo vedno enako v najhujši zimi in največji vročini, in kdor ne dela neprenehoma, izgubi takoj svojo službo. Ravno včeraj mi je pravil nekdo, da mu je pisal prijatelj iz Pitsburga, da je tam 100 Kranjcev brez dela. Pa opominjaj ljudi, kolikor hočeš, naj ne gredó v Ameriko, zastonj, nihče te ne posluša in ti ne verjame. Ne vem, kje bomo dobili zanaprej težake in delavce, kdo bo obdeloval trtje in polje, ker gré vse, kar je pri moči, v Ameriko. Ostali bodo domú samo starčki, ženske in otroci.

Zima je tudi pri nas letos zeló huda, nič ne odjenja. Stari ljudje pripovedujejo, da je bila enako huda in dolga zima, kar pomnijo, samo leta 1834., v katerem je bila najboljša vinska letina. 1. in 3. t. m. kazal je toplomer zjutraj —8° R., danes pa celó —11° R. Predvčerajšnjim med 10. sv. mašo pa bil je silen vihar in je tako snežilo in medlo, da ljudje niso skoraj mogli na dom. Po nekaterih krajih zamedlo je snega čez meter na debelo. Pač čudno vreme za sušec.

Ljudem zeló primanjkuje krme in polaganja, kajti lansko leto zaradi preobilne suše ni bilo prav nič otave. Bo pa zopet draga krma na vspomlad, kakor lansko leto, ko smo kupovali stot po 3 gld.

Dnevne novice.

(Deputacija ljubljanskega mesta) k slavnosti zlate maše biskupa Strossmayerja se bo odpeljala iz Ljubljane v četrtek 15. t. m. popoldne ob treh do Siska. Od tod se bo v petek zjutraj odpeljala po Savi do Broda in v soboto po železnici iz Broda do Vrpolja, od tod na vozovih do Djakova.

(Strossmayerjev večer) bo v soboto dne 17. t. m. ob 1/2 8 uri zvečer v salonu pri „Maliči“. Vstopnice za skupno večerjo po 1 gld. 10 kr. se dobivajo v „Narodni Tiskarni“. Oglasiti se je treba do prihodnje srede.

(Odbor „Glasbene Matice“) naznanja vsem udom tega društva in sploh vsemu p. n. občinstvu, ki se zanj zanima, da letos zaradi razsajočih osepníc, ki so prestanek godbene in pevske šole za celi mesec prouzročile, izostane navadna koncertna preskušnja učencev meseca marca t. l., zato pa bo preskušnja koncem šolskega leta širša in natančnejša.

(Stritarjevih zbranih spisov) izšel je 37. snopič. Vsebina: Nedolžen! (Konec.) — Pravo junaštvo! (Podoba iz kmetskega življenja.) — Klasične podobe.

(Najostrejši med ostrimi) kranjskimi Nemci je gosp. dr. Schrey, tukajšnji advokat, kakor se je pokazal dné 2. t. m. v 86. mesečnem in ob enem občnem zboru „konstitucijskega društva“ v ljubljanski kazini. Strmeti moramo, kake nazore ima ta gospod, dasi katoličan, o katoliški cerkvi in njenih duhovnikih. Povod temu mu daje kneza Liechtensteina šolski predlog, ki v verskem oziru nič družega ne namerava, kakor da bi se dosedanji brezverski duh, ki se tu i tam prikazuje že po avstrijskih ljudskih šolah, izbacnil in nadomestil s krščanskim duhom, da bi se krščanskih starišev otroci krščanski vzgojevali, kar že zavedni krščanski vzgojitelji itak storé, ne pa tudi brezverski, kakoršnih se tudi po slovenskih šolah ne manjka, ki begajo mladino s svojimi praznimi domišljijami ter tako

ovirajo vso vzgojo in omiko. Vkljub temu, pravi imenovani gospod doktor, kakor posnamemo iz zadnjega „Laib. Wochenblatta“: „Avstrija je pobožna država, vpliv duhovenstva presega že zdaj vse kroge prebivalstva. V šoli je vzgoja pravno-verska, (da bi le res bila, mezinca bi ne ganili), v šolskem nadzorstvu ima duhovenstvo važno stopinjo. (Tako!) Človek bi mislil, da bi takozvane pocerkvenene šole treba ne bilo. Toda tukaj se gre za izključljivo gospodarstvo cerkve nad šolo. (G. doktor, jeli to gospodarstvo, ako se zahteva, da nihče ne bega mladine v verskem oziru?) Šoli velja ves boj, in Liechtenstein je le najemnik škofov, kateri se v perijodičnih skupščinah shajajo k političnim delovanjem, katerim naravno tudi Vatikan (papež) ni tuj. Že šolska novela iz leta 1883 bila je neko plačilo klerikalcem!! Bistvo Liechtensteinovega načrta je, da bi se država oropala (!) pravice, kakoršne je imela že nad drvajset let. (Gospod pravnik! Ali niste čitali paragraf 7 L. š. n. ki slóve: „Država izvršuje najvišje vodstvo in nadzorstvo nad vzgojo in poukom ljudskih šol po naučenem ministerstvu.“ Gospod dr. pl. Schrey pravi nadalje, da bi novi šolski načrt najbolj oškodoval nemški pouk in nemške - „schulvereinske“ šole. (Poslednje bi bila velika dobrota na Slovenskem.) Sedanja duhovščina, ko bi več vpliva do šole dobila, zdi se mu veliko bolj nevarna, kakor za časa nekdanje šole, ker je tedanja duhovščina bila še jozefinska in nemška, zdaj pa je velik del izmed nje panslavističnega duha ali pa slepo sledi Rimu“ itd. S takimi besedami pitajo naši Nemci svoje pohlevne poslušalce, potem pa tožijo, da ni miru v deželi. Mi nimamo takemu modrovanju ničesa pristaviti, ker se obsoja samo ob sebi, odločno se pa zavarujemo proti natolcevanju naših ljubeznjivih nasprotnikov, da bi naša duhovščina bila panslavistična, ali da bi slepo sledila Rimu. Ne, ona ni panslavistična, ampak odločno slovensko - avstrijska in ne sledi slepo Rimu, marveč iz prepričanja, kar si šteje v največjo čast, ker Rim ne potrebuje slepil, ampak je naše versko središče kot božja naprava. Je pa jednako govoričenje naših Nemcev tudi še katoliško? Sodbo prepuščamo občinstvu.

(Slovensko gledališče.) Preteklo soboto priredilo je dramatično društvo predstavo, in sicer se je predstavljala jednoaktna gluma „Sam ne vé, kaj hoče“ in Moserjeva vesela igra v treh dejanjih: „Gospa, ki je bila v Parizu“. Prvo je poslovenil Andrejčkov Jože, a drugo Josip Gécelj. Obe igri sta že bili na naših deskah, torej ste že znani našemu občinstvu. Dramatično društvo, ki še ni preskrbeno z bogatim repertoarjem, mora ravno segati še do zdaj po starih igrah ter dajati občinstvu to, kar ima. To mi dobro vemo in umejemo, zato moramo s tega stališča soditi i društvo i predstavljanje. O glumi: „Sam ne vé, kaj hoče“, ni nam kaj posebnega poročati; kajti gluma sama nima posebnega jedra, in smelo rečemo, da ima za predstavo prav navaden dovtip, s kakeršnimi nemški humoristični listi nadlegujejo razne stanove. V naših malih razmerah ne ugajajo taki dovtipi, ker smo za nje preobčutljivi; sicer pa tudi nimamo takih značajev. V ostalem moramo priznati, da je predstava sama bila dobra. Gg. Danilo in Kocelj rešila sta svoji ulogi dobro; takisto nam je pohvaliti gospice Gostičovo, Nigrinovo in Vrtnarjevo. — Veseloigra: „Gospa, ki je bila v Parizu“ ni sicer taka, kateri bi bila podlaga kako dušeslavno zruce. To je navadna igra, v kateri vidimo vsakdanje dogodbe. Gospa, ki je bila v Parizu, ali recimo, gospa, ki pride iz neznatnega kraja v velikomestno življenje in nima pravega značaja, vsprejme lahko vse navade in razvade velikomestnega življenja. Taka gospa je zelo smešna prikazen in tako gospo nam predočuje Moser v rečeni veseloigri. Vendar pa, ako tudi priznamo, da ni igra Bog vedi kaj posebnega, ali toliko je vsaj vredna, da jo vsako peto leto vsaj enkrat vidimo, in vredna je tudi toliko, da privabi več občinstva v gledališče, nego je to bilo zadnjič. Vsakdo vé, da se igralcu ne ljubi truditi se pred praznimi sedeži. Navzlic slabemu obisku bili so vendar igralci še dobre volje in so skusili oživiti igro z ognjenim igranjem ter tako rešiti nemškega pesnika umotvor na naših deskah. Igralno osobje našega dramatičnega društva je vedno isto, torej tudi vsem znano, in mi ne bomo danes imen posebe naštevali. Le toliko bomo omenjeno, da so glavne in glavnejše vloge bile v dobrih rokah in da so nas igralci in igralke teh ulog zadovoljili.

Izdajatelj: Jožef Jerič.

(Osepnice.) Dne 10. m. je zbolel 1 otrok. Ozdraveli 1 moški, 2 otroka. Umrli: 2 ženski, 1 otrok. Bolnih 67 oseb.

(Notarjem v Celji) je imenovan notar v Gornjemgradu g. Jurij Detiček. Na njegovo mesto pride notar Moric Sch warzenberg z Vranskega.

Telegrami.

Dunaj, 11. marca. Škofovsko posvetovanje je končano. Škofje so sklenili izdati skupen pastirski list, ki se bo prebral z vseh prižnic.

Lipso, 12. marca. Cesar se je pripeljal ob 1/2 7. uri. Uradnega sprejema ni bilo. Cesar je sprejel prusko državno ministerstvo z državnim kanclerjem na čelu. Kancler je stopil v salonski voz. Prizor je bil ganljiv, ko je cesar hitro stopil k njemu, večkrat ga objel in poljubil. Cesarica je tudi prisrčno pozdravila državnega kanclerja. Tudi druge ministre sta cesar in cesarica preprijazno pozdravila. Brezbrojna množica občinstva je navdušeno pozdravljala cesarja, ki se je prijazno odzdravljajoč dvakrat pokazal pri oknu salonskega voza kratko pred odhodom. Državni kancler spremlja cesarja in cesarico v cesarskem vozu do Charlottenburga.

Berolin, 12. marca. Zaradi snega prišel je cesarski vlak s zamudo 3/4 ure ob 1/4 12. uro v Charlottenburg. Cesar s vojaškim pokrivalom in plaščem in cesarica odpeljala sta se, ko so ju prisrčno pozdravili cesarjevič, cesaričinja, princ Henrik in dedna princesinja Meininška, z vozom v Charlottenburg. V gradu ganljivo navdušenje naroda. Državni kancler in ministri so se odpeljali v Berolin. Cesarjevo truplo so po noči slovesno prepeljali v stolnico. Vojaki z bakljami so stali v špalirju. Ulice po kojih se je premikal sprevod, so bile zaprte. Po ostalih ulicah ogromna množica. Šestnajst podčastnikov je nosilo krsto. Navzoči so bili vsi principi, dvorniki in služabniki.

Petrograd, 12. marca. „Journal de St. Pet“: Mej carjem in Friderikom so se menjale brzojavke, v kojih sta oba izrazila zaupanje, da bodo tudi v prihodnje trajale prijateljske tradicije in stara družinska prijaznost. Imenovani list upa tedaj, da bo spomin umrlega cesarja plaval nad obema cesarskima dvoroma in cesarstvom in v največjo korist svetovnega miru.

Pariz, 11. marca. Neki list s podobami, ki je zasmehoval pokojnega nemškega cesarja, je bil zaplenjen. Flourens je izrazil svojo nevoljo ter obljubil tudi brez predloga s strani nemškega veleposlaništva najostrejšo kazensko postopanje.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mojrine na 24 ur v mm
		srakomera v mm	toplomera po Celziju			
10.	7. u. zjut.	734.0	-5.4	sl. svzvp.	oblačno	4.90
	2. u. pop.	730.2	7.4	"	oblačno	dež
	9. u. zveč.	729.9	4.0	"	dež	
11.	7. u. zjut.	728.6	2.4	brezv.	oblačno	13.00
	2. u. pop.	727.0	8.6	sl. zap.	jasno	dež
	9. u. zveč.	724.4	6.4	"	oblačno	

V soboto oblačno in južno vreme, zvečer je deževalo. V nedeljo nestanovitno vreme, zvečer oblačno, ponoči dež. Srednja temperatura obeh dni 5.6° C. in 5.8° C., oziroma za 2.8 in 3.0 nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)
12. marca.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	77 gl. 55 kr.
Sreberna " 5% " 100 " " 16%	78 " 70 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	108 " 25 "
Papirna renta, davka prosta	92 " 40 "
Akcije avstr.-ogerske banke	867 " — "
Kreditne akcije	268 " 20 "
London	126 " 95 "
Srebro	— " — "
Francoski napoleond.	10 " 04 1/2 "
Cesarski cekini	5 " 99 "
Nemške marke	63 " 32 1/2 "

Cerkvenikova in organistova

služba v Krašnji bo o sv. Juriju t. l. izpraznjena. — Več o tem se izve pri cerkvenem predstojništvu v Krašnji na Gorenjskem.

Odgovorni vrednik: Ignacij Žitnik.

V pojasnilo!

Prodajalni agent fohnsdorfskega premoga v Ljubljani razširil je zadnje dni listke, v kojih proslavlja izvrstnost tega premoga ter mej drugim navaja, da je ta za 33 1/3 odstotka boljši od trboveljskega premoga in da ga kupuje tudi c. kr. tabačna glavna tovarna v Ljubljani. (1)

Te trditve pa, kojim namen je škodovati produkciji domačega premoga, so napačne, zaradi česar jih popravljamo nastopno:

1. naš premog ni za 33 1/3 odstotka slabši od fohnsdorfskega premoga, marveč le za 15 k večjemu za 20 odstotkov;

2. c. kr. tabačna glavna tovarna je prenehala rabiti fohnsdorfski premog, ki preveč razjeda železo vsled prevelike žveplene vsebine, ter rabi danes le naš premog.

Družba trboveljskih premogokopov.

Prodaja smrekovih sadik.

V c. kr. centralni drevesnici pod Rožnikom pri Ljubljani proda se okoli 2 milijona trehletnih smrekovih sadik v skupinah po tisoč kosov, katerih vsaka stane s zavijanem vred 2 gold.

Naročila proti vplačilu dotičnega zneska vsprejema c. kr. deželno gozdno nadzorništvo v Ljubljani do 10. aprila 1888. (1)

Od c. kr. deželnega gozdarskega nadzorništva za Kranjsko.

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ulica Beljanska,

za Franciškansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4.

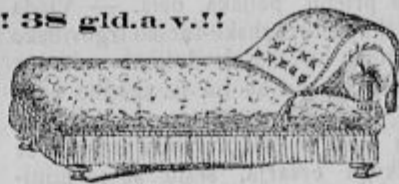
priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njiju stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano realno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupee so oljnatih barv v ploščevinastih pušicah (Bleebüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfineje naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah.

☛ Cenike na zahtevanje. ☛

OTOMANE,

!! 38 gld. a. v. !!

(glej podobo) najbolj praktično, elegantno, moderno in priljubljeno tapecirano pohištveno orodje, preoblečeno z modernim in močnim blagom in popol-

no posamenterijo, to je s čopiči in dolgimi franžami iz blaga, izdeluje po — 38 gold. av. — zajamčeno dobro in solidno narejene

Anton Obreza,

tapecirar in dekoratér

v Ljubljani, Ključarske ulice števil. 3,
(pod mestnim trgovom).

Uzorec blaga resnim kupeem franco na razpolago. Vsa v mojo stroko spadajoča dela v mestu in na deželi izvršujem najceneje. — Modroce na peresih (Federmdratzen) 10 gl. in višje. — Preč. duhovščini priporočam kot špeciialiteto: altarne preproge.

☛ Cenike s podobami zastonj in franco na zahtevanje. ☛

Dvanajst Večerov.

Pogovori doktorja Junija z mladim prijateljem.

Izdal in založil
dr. Anton Mahnič,
profesor bogoslovja.

Cena 70 kr. s poštnino 75 kr. (9)

Naprodaj v „Katoliški Bukvarni“.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.